

**МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ  
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ  
БИОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ  
Кафедра общей экологии и методики преподавания биологии**

**КУЗЬМЕНКОВА**  
Анастасия Михайловна

**ВИДОВОЙ СОСТАВ И КОЛИЧЕСТВЕННЫЕ ХАРАКТЕРИСТИКИ НАСЕЛЕНИЯ ПТИЦ ПАРКОВЫХ ТЕРРИТОРИЙ г.  
МИНСКА**

Дипломная работа

Научный руководитель:

## РЕФЕРАТ

Дипломная работа 52 с., 17 рис., 6 табл., 41 источников.

### ВИДОВОЙ СОСТАВ И КОЛИЧЕСТВЕННЫЕ ХАРАКТЕРИСТИКИ НАСЕЛЕНИЯ ПТИЦ ПАРКОВЫХ ТЕРРИТОРИЙ г. МИНСКА.

Объекты исследования: памятник природы «Дубрава», Центральный ботанический сад, парк имени Челюскинцев, Севастопольский парк.

Цель: дать качественную и количественную характеристику населения птиц перечисленных парков.

Методы исследования: учет на пробных площадках, многократное картографирование визуальных и акустических встреч птиц, учет на трансектах.

В результате проведенных учетов на территориях четырех парковых территорий выявлен схожий видовой состав, слабо изменяющийся по годам. За весь период исследований на территориях исследованных парков зарегистрировано 40 видов птиц, относящихся к 8 отрядам: соколообразные, совообразные, дятлообразные, голубеобразные, воробьинообразные, журавлеобразные, гусеобразные, ржанкообразные. Наибольшее количество видов зарегистрировано на территории Центрального ботанического сада – 38 видов птиц. Для территорий парка Челюскинцев и Дубравы зарегистрировано 29 видов птиц, для Севастопольского парка 27 видов.

Средняя плотность населения птиц оказалась наибольшей для Дубравы - 5,24 пар/га. Для Центрального ботанического сада она составила 4,54 пар/га, для парка Челюскинцев 4,85 пар/га, для Севастопольского парка 2,65 пар/га. В литературе для широколиственных лесов указывается плотность 2,6 пар/га, что соответствует плотности птиц на территории Севастопольского парка и меньше плотности птиц на территориях остальных парков.

Произведена оценка пригодности данных парков для гнездования птиц, путем выявления наличия удобных мест гнездования - т.е. количества кустарников. Наиболее пригодным для гнездования является Центральный ботанический сад, где было выявлено наибольшее количество кустарников, в среднем 10,8 на один исследуемый квадрат, площадью 1га.

Выявлено, что на территориях всех парков наиболее подвержены межгодовым флуктуациям такие виды как зеленая пересмешка и зеленушка.

## **РЭФЕРАТ**

Дыпломная праца 52 с., 17 мал., 6 табл., 41 крыніц.

**ВІДАВЫ СКЛАД І КОЛЬКАСНЫЯ ХАРАКТАРЫСТЫКІ НАСЕЛЬНІЦТВА ПТУШАК ПАРКАВЫХ  
ТЭРЫТОРЫЙ Г. МІНСКА**

Аб'екты даследавання: помнік прыроды «Дубрава», Цэнтральны батанічны сад, парк імя Чалюскінцаў, Севастопальскі парк.

Мэта: даць якасную і колькасную характарыстыку насельніцтва птушак пералічаных паркаў.

Метады даследавання: ўлік на пробных пляцоўках, шматразовае картаграфаванне візуальных і акустычных сустрэч птушак, ўлік на трансектах.

У выніку праведзеных улікаў на тэрыторыях чатырох паркавых тэрыторый выяўлены падобны віды склад, слаба зменлівы па гадах. За ўвесь перыяд даследаванняў на тэрыторыях даследаваных паркаў зарэгістравана 40 відаў птушак, якія адносяцца да 8 атрадаў: сокалападобныя, совападобныя, дятлообразныя, голубападобныя, вераб'інападобныя, жураўлепадобныя, гусепадобныя, ржанкападобныя. Найбольшая колькасць відаў зарэгістравана на тэрыторыі Цэнтральнага батанічнага саду - 38 відаў птушак. Для тэрыторый парку Чалюскінцаў і Дубравы зарэгістравана 29 відаў птушак, для Севастопальскага парку 27 відаў.

Сярэдняя плотнасць насельніцтва птушак апынулася найбольшай для Дубравы - 5,24 пар/га. Для Цэнтральнага батанічнага саду яна склала 4,54 пар/га, для парку Чалюскінцаў 4,85 пар/га, для Севастопальскага парку 2,65 пар/га. У літаратуры для шыроколітвенных лясоў паказваецца шчыльнасць 2,6 пар/га, што адпавядае плотнасці птушак на тэрыторыі Севастопальскага парку і менш плотнасці птушак на тэрыторыях астатніх паркаў.

Праведзена ацэнка прыдатнасці дадзеных паркаў для гнездавання птушак, шляхам выяўлення наяўнасці зручных месцаў гнездавання - г.зн. колькасці кустоў. Найбольш прыдатным для гнездавання з'яўляецца Цэнтральны батанічны сад, дзе было выяўлена найбольшая колькасць кустоў, у сярэднім 10,8 на адзін доследны квадрат, плошчай 1 га.

Выяўлена, што на тэрыторыях ўсіх паркаў найбольш схільныя да межгадавых флуктуацый такія віды як зялёная перасмешка і зелянушка

## ABSTRACT

Diploma work 52 p., 17 fig., 6 tab., 41 sources.

## SPECIES COMPOSITION AND QUANTITATIVE CHARACTERISTICS OF THE BIRD PARK TERRITORY OF MINSK.

Objects of research: monument of nature "Dubrava", Central Botanical Garden, a park named Chelyuskincev, Sevastopol park.

Purpose: To give a qualitative and quantitative characterization of the population of birds listed parks.

Methods: accounting for the test plots, multiple visual and acoustic mapping meetings birds, accounting for the transects.

As a result of keeping records in four parkland identified similar species composition, changes little over the years. Over the entire study period in the territories studied parks recorded 40 species belonging to 8 orders: Falconiformes, Owls, Woodpeckers, Columbiformes, Passeriformes, Gruiformes, Anseriformes, Charadriiformes. The greatest number of species recorded in the Central Botanical Garden - 38 species of birds. For territories and Oakwood Park Chelyuskincev registered 29 species of birds, 27 for Sevastopol park species.

The average population density was greatest for birds Oakwood – 5,24 pairs/ha. For the Central Botanical Garden she was 4, 54 pairs/ha, for the park Chelyuskincev 4,85 pairs/ha, for Sevastopol park 2,65 pairs/ha. In the literature indicates broadleaf forest density of 2.6 pairs\ha, which corresponds to the density of birds in the Sevastopol park and less than the density of birds in territories of other parks.

An assessment of the usefulness of the parks for nesting birds by identifying the availability of convenient nesting places – ie. number of bushes. Most suitable for nesting is the Central Botanical Garden, where it was found the largest number of shrubs, on average, 10.8 per analyzed square area 1 ha.

Revealed that the areas most prone to all the parks interannual fluctuations in species such as green peresmeshka and greenfinch.